OBSAH

Úvod (Vasil Gluchman) **7**

1. kapitola **10**

Vývoj profesijnej etiky učiteľa na Slovensku a v Čechách v 20. storočí (Marta Gluchmanová) 10

Postavenie učiteľa na Slovensku i v Čechách v 2. polovici 20. storočia a po roku 1989 (etické a morálne aspekty) 10

Podoby profesijnej etiky učiteľa na Slovensku i v Čechách a ich prejavy vo vzájomných vzťahoch 15

Učiteľ- žiak 15

Žiak – učiteľ 20

Učiteľ - rodina 23

Učiteľ – nadriadený - kolegovia 33

Identita učiteľskej profesie 40

Osobnosť učiteľa 43

Prestíž učiteľov 49

Etická dimenzia v učiteľskom povolaní 50

Učiteľ – škola – budúcnosť 53

2. kapitola **59**

Terminologické otázky učiteľskej etiky a jej vzťah k iným disciplínam (Marta Gluchmanová) 59

Problematika učiteľskej etiky 59

Učiteľská etika – rôzne chápania a názory 60

Pojem učiteľská etika 61

Pojem pedagogická etika 64

Pojem profesijná (profesionálna) morálka 67

Vymedzenie obsahu pojmu učiteľská etika a jej postavenie v rámci etiky 69

Interakcia etiky, pedagogiky a ďalších disciplín 73

Učiteľská etika a jej vzťah k etike i pedagogike 75

3. kapitola **78**
Niektoré koncepcie učiteľskej etiky (Vasil Gluchman) 78
Koncepcie učiteľskej etiky ako súčasti filozofie výchovy 79
Koncepcia (alebo morálne dilemy) učiteľskej etiky Kennetha A. Strikea a Jonasa F. Soltisa 79
Profesijná morálka učiteľov podľa Wolfganga Brezinku 88
Pedagogická etika (etika výchovy, respektíve mravná výchova) Janusza Homplewicza 93
Morálka učiteľského povolania v koncepcii filozofie výchovy Davida Carra 98
Učiteľská etika ako súčasť aplikovanej a profesijnej etiky 105
Pedagogická etika J. S. Kotigera a V. I. Čamlera 105
Učiteľská etika cnosti Elizabeth Campbellovej 110

4. kapitola **122**
Učiteľská etika, princípy a hodnoty etiky sociálnych dôsledkov (Marta Gluchmanová) 122
Potreba učiteľskej etiky – učiteľská etika ako nástroj odbornej a morálnej praxe učiteľa 122
Etické teórie a spôsoby etického uvažovania 125
Etika sociálnych dôsledkov – forma neutilitaristického konzekvencializmu 129
Etika sociálnych dôsledkov ako teoretické východisko učiteľskej etiky 132
Princíp humánnosti 134
Princíp ľudskej dôstojnosti 140
Princíp morálneho práva 145
Princíp morálnej zodpovednosti 149
Princíp spravodlivosti 154
Princíp tolerancie 158
Princíp povinnosti 163

5. kapitola **168**

Negatívne prejavy v školskom prostredí - etické a morálne aspekty (Marta Gluchmanová) 168

Sociálne negatívne prejavy detí a mládeže 169

Riešenie konfliktov v škole – úloha učiteľa i vedenia školy 172

Spolupráca rodiny a školy v riešení morálnych problémov..... 173

Vplyv médií na dnešnú mládež 179

Učiteľ a násilie v škole 183

Postoj učiteľov k agresívnym prejavom v školách..... 191

6. kapitola **194**

Aplikáca etiky sociálnych dôsledkov pri riešení morálnych problémov (dilem) učiteľského povolania (Marta Gluchmanová) 194

Morálne dilemy súvisiace s prácou učiteľa..... 198

Morálne dilemy súvisiace s pracovnou morálkou žiakov a študentov..... 207

Morálne dilemy súvisiace s dodržiavaním školského poriadku 210

Použitá literatúra **218**